

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Kar. Pol.

Predplata s poštarinom stoji 2 for., a seljake samo 1 for. za cijelu godinu. Razmjerno 1 for., a seljake 50 novč. za pol godinu. Izvan Carevine više poštarina. Gdje se najde najmanje 8 seljaka to su voljni, da im list šaljemo svim ukupno pod jednim zavojem i imenom, davat ćemo za 70 novč. na godinu svakomu. Novi se šalju kroz poštarsku Naznačnicu, ime, prezime i najbližu Poštu valja jasno označiti. Komu List nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se neplaća nikakva poštarina, napisav izvana Reklamaciju. Tko List prima i drži, ako je pošten, to ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO

nalazi se

Tip. P. Huala, Palazzo Diana-Via S. Lazzaro 15.

Pisma se šalju plaćene poštarine. Vjesti, dopisi i drugi spisi štampaju se ili u cijelosti ili u izvadku, naime prema svojoj vrijednosti i smislu ovoga Lista. Nepodpisani se dopisi neupotrebljuju. Osobna napomenja i listu sukrone stvari ne nalaze mjesta u ovom Listu. Preložen sa pismu štakaju po 25 novč. svaki redak. Oglasi od 8 nedeljak stoje 50 novč. a svaki redak svrhuše 5 novč. i li u slučaju opećavanja po što se pogodje oglasnik i odpravničtvu. Dopisil se nevradaju. Uredničtvo i odpravničtvo, osim izvanrednih slučajeva, nedoplaćuje, nego putem svoje Listnice.

Zahvala.

Prilikom moga izbora poslanikom za porečki sabor čestitalo su mi osobno prerazične zanimanjem i veoma ugledne, iz različitih stranah mile nam domovine.

U ime muževah koji su me kandidirali, izbornikah, koji su me izabrali, u ime načelah, koja gojim, ovim se svim najsrdačnije zahvaljujem.

U Koprnu, 12. augusta 1882.

Vjek. Spincić.

BOMBA.

Javismo u posljednjem broju, da je onog dana t. j. 1. augusta Nadvojvoda Karlo Ljudovit imao svečano otvoriti ovdešnju poljodjelsko-obrtničku izložbu. Kako smo javili tako je i bilo. — Izložba bila je otvorena uz gruvanje topovah i veliko slavlje ali uz vrlo malo, pače nikakvo oduševljenje pučanstva grada Testa. — Kad se nebi bilo čulo gruvanja topovah i u luci vidjelo zastavami okićenih brodovah, u gradu nitko živ nebi bio mogao reći, da je taj dan Trst slavio stavu nevidljenu, da je onog dana brat presvjatlog cara ovamo došao i izložbu, kojoj je svrha spomen 500 godišnjice utjelovljenja Trsta Austriji, svečano otvorio. Već samo to nohastvo, ta mrzina koja se svuda opažala, nije dala na dobro slutiti, prem je prvi a i drugi dan do 9. ure na večer svo u redu teklo i protoklo. Ta se stvar, da se naime nije mir nigdje porometio, reć bi i dopisnikom raznih novinah, koji su tom prilikom bili ovamo došli, tako važnom činila, da se dan kasnije po svih novinah čitalo, kako je liepo što se u Trstu izložba otvorila, a da nije nitko javni mir nit izdaleka porometiti pokušao.

Nu onaj mir nije bio drugo nego obična tišina, preteča strašno oluje, koja se bližala i koja se 2. t. m. na večer oko 9. ure na grad Trst svalila.

Nj. Visost nadvojvoda Kari Ljudovit obaviv svoj posao imao je dne 3. u jutro odputovati. Ovdešnje veteransko društvo, koje sastoji iz samih izsluženih vojnikah i dakako dobrih Austrijanacah, priredilo je u predvečer odlazka spomenutom nadvojvodu u čast sjajnu bakljadu, i uz svirku svoje družtvene glasbe, odputilo se posle 8. ure na večer iz vojničke kasarne pod prozore namjestničko palače, u kojoj je stanovala Nj. V. Al na jednom sa prozora jedne kuće na «korsak» pade pred samoga predsjednika toga družtva bomba praskavica, koja uz strašan prasak prasne i okolo se nahodeće, koje ubije, koje do smrti rani. Jedan je mladić odmah mrtav ostao, a do

12 njih, što veteranah, što gradjanah, koji su uz glasu hodili, bje koji laglje koji teže, ranjeno.

Prem su veterani međutim ostaviv ranjena dalje išli ko da se nije ništa dogodilo i pod prozori nadvojvode nekoliko komadah odsvirali, vičuć «vovviva», «živio» «hoch» to ipak kao munja razsu so glas o mrzkom atentatu po celom gradu i domala od jednoga kraja monarkije do drugoga sve duhove silno potrese. Po onom što se je nekoliko danah prije dogodilo, razboriti ljudi nisu mogli vjerovati, da će ciela stvar onako mirno proći, kako se, sudeć po prvom danu, očekivati moglo, ali ipak nitko se nije nadao kakovoj bombi, već najviše kojoj petardi ili sličnoj demonstraciji. U najnovije bo doba ustrojilo se ovdje pod imenom «circolo Triestino Garibaldie» tajno družtvo irredentašah, koje si svrhom postavilo osujetiti po mogućnosti uspjeh izložbe, o kojoj oni, baš radi svrhe u koju je priredjena, neće niti da čuju. To je družtvo pred nekoliko danah prosulo po gradu množinu proglašah, u kojih se grozilo onim koji budu izložbu pohodili; a malo danah pred njezinim otvorenjem ovdešnjom novo ustrojivšemu se radničkom družtvu «unione operaja triestina» koje je carevini privrženo, bje ukradjena nova zastava, baš onog dana kad se imala uz veliko slavlje blagosloviti, a predsjedniku istoga družtva bio je poslao njezin pepeo.

To su bili znaci da irredentaši živu i da živo rade, i čovjek koji je to sve znao, morao se nadati kakovoj demonstraciji, ali ipak kako gori rekosmo, da će ovi ljudi čak za bombom segnuti, pak stati mirne i nedužne ljude ubijati o tomu nije nitko ni pomisliti mogao. Samo toj okolnosti, da na takova šta nije nitko pripravan biti mogao, ima se pripisati veliki utisak, koji je to bezdjelo učinilo na pučanstvo ovog grada i na narode monarkije, i kojemu se oduška dalo u raznih novinah od kojih svako opet po svojih interesih stvar tumači i posledice joj nagadja.

Štampa većine bečkog parlamenta ko u jedan glas zavapi, da se već nesmije oklievati niti dalje tjerati politiku, kojom su irredentaši toliko ojačali, pa da se željeznom rukom mora već jednom tu aždaju ugušiti; dočim židovska bečka štampa, koja još uvijek u Talijanih vidi svoje snaveznike proti Slavenstvu, opominje samo Trščane, nek se kano takovih komedijah, jer da tim samo Slovencem koristiti mogu. Nije joj štampi do časti monarkije, koju ovakova bezdjela duboko ponizuju, nije joj niti do njezina mira i sreće već samo do toga da se Slaveni nepodignu. Tako misli i ovdešnja «Triester Zeitung» prem joj je glavni urednik od one

bomba skoro zaglavio. Ona je danas prva, koja izpričaje Talijane, očito iz straha, da to nebi po nesreći pomoglo Slavenom, koje ona baš od srca mrzi.

Što se nas tiče, mi možemo otvorenno kazati da ljude, koji se ovimi sredstvi služe, i tobože za pomoći svojoj stvari, razbojnički na ulici mirno ljude ubijaju, daleko većimi zločinci smatramo nego li n. pr. ruske nihiliste, koji su napram ovim kukavicam, koji bacaju bombu pak se sakrivaju, pravi heroji. Nihilisti bo idu iz principa proti stanovitim osobam, za koje misle, da su na putu njihovim osnovam i željam, pa svoj život u pogibelj stavljaju, i još k tomu prije po dva i tri puta dotičnu osobu opomenu, dočim ovi napadaju na mirne i nedužne ljude iz busije znajući da makar ih na hiljade ubili svojoj stvari nemogu ni najmanje koristiti. S druge strane pak moramo reći, da nas ona bomba, prem njoj se ni mi nadali nismo, nije baš toliko iznenadila. Mi smo naime i prije znali, da sjeme posijano i pomno gojeno nemože bez ploda ostati; mi smo znali da se od razmažena djeteta nemožemo drugom nadati; a da je irredenta u Trstu i Istri pravo razmaženo diete nezdrave politike protivnikah svega, što je slavensko, o tom valjda nitko podvojiti neće. Kad nebi našli Talijani tako razmaženi bili, oni se lje nobi toliko kopreali, jer mi u istinu kamo god okom svrnuli, kamo se god obratili, nigdje nemožemo naći uzroka tolikom nezadovoljstvu. Mi bo nigdje nevidimo ni u Trstu ni u cijeloj Istri znaka kakove druge vlade ili uprave doli čisto talijanske, i kad bi bilo crvenu zastavu na sv. Justu talijanska trobojnica zamienila, jedva bi se po našem mienjenju štogod našlo što bi promieniti, potalijaniti trebalo! Škole, uredi, sabori i razni odbori, sve je talijansko od najviše činovnika pa do najnižeg nećeće naći u ovih pokrajinah, koje Austrijanci «talijanskimi» zovu, nigdje jednoga koji nebi talijanski govorio i sa strankami bud pismeno bud ustmeno obćio. Brodarstvo i pomorstvo, obrt i trgovina, sav javni i privatni život u talijanskijh je rukuh, tako da se mi više puta pitamo, što bi ovi ljudi jošte radi? zar zbilja misle, da bi pod talijanskom vladom slobodniji bili? Imaju svo i svašta, pa još uvijek jadicuju i viču baš kao i razmaženo gospodsko diete, koje pošto se svega dobroga nasitilo i naigralo svakovrstnimi igračkami koje mu roditelji na prvi zahtjev brže bolje pružili, neznajuć već što da želi, od dosade stane se dječiti i derati da svu okolicu uzbuni.

A što bi tek ova gospoda činila kad bi njim bilo, kako je nam Hrvatim u Istri? Što bi onda radili kad njim se jezika nobi pripoznavalo, niti zvalo onim imenom, koje ga ide, kad bi im se o životu i imetku sudilo i

pisalo u jeziku, koga nerazumiju, kad bi ih se sililo da djecu svoju šilju u škole u kojih njihovom jeziku ni traga nemože, pače u škole u kojih se nastoji, da se u mlada ona srca usije prezir do vlastitog im roda i imena, do vlastitog im materinskog jezika, kad se u tih školah tako daleko ide da se dječak, kad jih svršši, srami svoje majke, roda i jezika za kojega se pred njim neima drugih izrazah, do li «schiavo», «barbaro» «villano»? Što bi onda radili, kad bi njim e. kr. činovnici onako liepo govorili o jeziku i govoru, koga nerazumiju i na nje same, kad bi zatražili da im se u njihovom jeziku piše i govori, kako to zakon propisuje, pa im govorili takova što tražiti, da će reći dizati se proti vladi, zakonu i samomu caru? Što bi rekli da bi im ti isti ljudi—prem tudjinci—išli po krčmah ljude nagovarati, da u svoje škole, u koliko bi im narodne bile, uvedu tudji njim nerazumljivi jezik, jer da s njihovim i onako neće ni kud ni kamo? Što bi ti ljudi rekli, kad bi im se branilo, kao što se to nam u najnovije doba čini, njihovih talijanska imena talijanski pisati pod izlikom da im činovnici ta imena tako pisana čitati neznaju? Što bi činili, pitamo mi, ti ljudi kad se njih nebi ni ljudmi smatralo, nego ih se robovi «schiavi» nazivalo, Mi neznamo što bi ti ljudi onda činili, ali ipak dvojimo da bi ih volja bila bombami se igrati.

Mi ovim međutim nećemo da kažemo da se sa Talijani mora onako postupati, ko što se s nami postupa, ili da se nam pomaže na škodu njihovu. Ne! mi toga nestržimo jer znamo da bi to značilo tlačiti, na zid pritiskati, a to mi nebi nikom svjetovali pošto znamo da je svaka sila do vremena, i da za svakom akcijom sledi reakcija, koja nije uvijek spasonosna. Mi samo tražimo da se nas u razvoju i napredku nepreć; da nam se dopusti da svoju djecu u svojem hrvatskom jeziku odgajamo; da se našem jeziku dakle otvore vrata u škole i ureda kako nam to zakoni daju, da nas se konačno već jednom oslobodi nesnosne talijanske kuratele koju nam se nametnulo, pa da onda vidimo, hoće li nestati i bombah i petardah a i same irredente.

To je ono što mi ovom prilikom spominjemo, te zato i ovaj put zaključujemo:

Istra hrvatska znači Istra »spasena«; Istra talijanska znači Istra »nespasena« t. j. izgubljena.

Izbor zastupnika u Koprnu.

Pobjeda je naša i to takva, kakve nismo u današnjih okolnostih očekivali. Šestdeset izbornikah glasovalo je

za našega kandidata »Vjekoslava Spinčića«, trinajst ih je samo dalo svoj glas talijanskomu kandidatu. Slava ide svjestno i složno slovensko i hrvatske izbornike, znak je to bolje budućnosti. Ovdje slijedi opis samoga izbora:

Iz Koprarske, 9. augusta 1882. — Nebijaše baš sretna misao dra. Liona što se je već na svrši šestogodišnje periode zasjedanja odrekao mandata. Zasjedanje može još trajati tjedan, dva. Pak za to prouzročio je g. Lion truda i oblatnost i izbornikom. Njeki naših misli su ni zauzeli se za stvar. Pustili nekih ide kako mu drago za sada, pak pripravili se za buduću periodu čim bolje. Na većina izbornika odlučila je drugačije. Valja već sad omjeriti silu, da se jiu tim bolje upoznada za poslije.

Urečko se sastanak u Kubedu. Tu se je sastalo više muzeva kotara. Pogovorili se, posavjetovali se o osobi, koju da kandidiraju. Izabrali ju. Poslali joj odaslanca i ponudili joj kandidaturu. Saznav za sve okolnosti, ta osoba poprimila je častan ponudjen joj posao.

Došlo je do izbora izbornika u pojedinih občinah. Naši su glavno nastojali, da izaberu takovimi muzeve, projeke imućine, bar nezadužene, i tim neodvisne od nikoga. Zvni su da je često baš siromaštvo, zaduženost izbornika kriva bila, da su podlegli, da su na grožnje, da će njim se sve prodati, glasovali za kandidata neprijateljsko njim stranke, protivno njim narodnosti. U jednoj obćini, najmože buzetskoj, čini se da nije moglo do toga doći. Oglasi, koji su ustnovljeni dan izbora izborniku, prekasno su došli našim ljudem do znanja. Protivnici su samo na dobu saznali i pripravni bili. Došlo jih je desetak da bita dvadeset i tri izbornika. I izabrali jih po svojoj dragoj volji, a teško, da neredom nemoćuje bilo je našim suznati, koji su ti izabranici. Talijanska i talijanska stranka dakako da jih je poznala.

Ona je i dalje silala. Koprarska gospoda od lista »Provincia« pisala glavarem drugih nekih obćinah, da njim pribode imena izabranika. Saznav za ovo pisali su njim, da glasuju za njihova kandidata. Njekomu su laskali, drugoga su nagovarali, trećemu su se grozili itd. Svo su tajno radili, a nit se je kandidatom na svjetlo došlo a čini se nije nit moglo doći. Jedno je zastupničko mjesto, a više bijaše njihova muzeva, koji bi bili radi li za koje se je bar govorilo da su kandidati.

Jedan je načelnik koprarski dr. Gambini. Drugi načelnik buzetški Clariet iz Klarića. I dočim se je ugajalo koji da bude od te dvojice, skočio je na površinu dr. Del Bello e. kr. bilježnik buzetškoga sudhenoga kotaru sa sielom u Koprnu. Muž je to mlad, koj je već drugi put u ovom kotaru kušao sreću.

Približavao se je dan izbora. Protivnici računali još dan pred izborom na sjegurnu pobjedu, a već ih i sam njihov kandidat zadnji spomenu.

U Koprnu sakupijala se je četa već za rana. Njekoliko Koprana vrzlo se je oko izbornika, i nastojalo jih pridobiti za dra. Del Bello. Jedan, takodjer izbornik, i članovnik u koprarskoj gradskoj hotelci nastoje je izbornika dugogudega nešto bolnici. Za koga će glasovati? To jo moj posao. — Valjda će glasovati za dra. del Bello? To je moj posao. — Al znaj, zapretli mu prstom i rječju, da duguje bolnici Zaum, odgovori i platio čij svoj dug. Glasovao je za jednoga ili drugoga kandidata, ja sam dužnik, i pošteno ću platiti, i radi duga neću se nikomu prodati, već glasovati po svojoj svjesti.

Došla je i deseta ura. Izbornici sakupljali se u dvorani. C. kr. kapetan rekao je nekolicino rieči talijanski i slovenski. Imenovao je tri člana izbornoga odbora i dao izabrati po izbornički četiri druga. Predsjednikom odboru bijaše velezaslužni dolinski dekan *Suraj Jan* muž, koji se od izbora i drugače mnogo za narodnu stvar brine. Ugledali se i drugi svećenici u vrednoga starinju Pročitav on i razumčiv njeka zakona talijanski i slovenski prešlo se je na glasovanje. Pregledalo se je i pobrojilo glasove. Od 82 imajuća pravo glasovati, glasovalo jih 73. A ispijah?

60 glasovah dolio je *Vjekoslav Spinčić*, kotarski školski nadzornik, proglašen kandidatom u Kubedu, a 13 glasovah dr. Del Bello.

Brojevi su to takovi, da nije vredno razmjera nit postavljati.

Uspjeh stanke »Naše Sloge« i »Edinosti« je to takav, kakova još doživlja nije.

Veselo među izbornici bez razlike na obćine, na zanimanje, bez ikakve razlike, bijaše veliko: Većina njih sastala se u jednoj gostinji i tu se uz pokrepu razgovorila, razveselila.

Osim brojevojn znamenitosti ima uspjeh još dvojni.

gov protukandidat dr. Del Bello 34. Veoma su si blizu bili, a kako su se sad razdlačili! Napredak je to nezamjeran.

Izbornici bijahu iz svih deveterih obćinah kotara: piranske, izolanske, koprarske, miljske, dolinske, dekanske, pomjanske, buzetiske i ročke.

Iz koprarsko obćina glasovao je za dra. Del Bello samo jedan, onaj spomenuti članovnik u koprarskoj bolnici, Talijan, s čega mu niko nezamjera. Iz buzetiske obćine glavno jh je za istoga 12. A i tu valja da se sjetite što rekoh na početku o izboru izbornika. Nadalje: Buzetska obćina, koja je dosad uvijek skoro punim brojem protivničkih izbornika zastupana bila, koja ima sad 23 izbornika, dala je samo 12 glasovah našem protivniku. Ostali buzetiski izbornici ili su ostali kod kuće ili su takodjer glasovali za Vjekoslava Spinčića. A zanj su glasovali takodjer svi izbornici ostalih sedam obćinah uz trojicu od četvorice koprarskih.

Nije čudo za Dolinu, koja je već probudjena, nit toliko za Dekane pa nit Pomjan. To su vam čisto slovenske obćine. Iznenadili su i najbolja očekivanja izbornici ostalih obćinah. Oni ili su iz solah pridruženih gradovom talijanskim, Piranu, Izolu, Koprnu i Miljam, ili iz obćinah u kojih se talijanstvo umjetno uzdržuje kao što je Buzet i Roč. Poglavitarstva su njim talijanska ili talijanska, a oni su ipak hrvatski ili slovenski glasovali. Progledali su. Barom se mogu s izabranim pogovoriti u svojem jeziku. Uz Dolince, Dekance, Pomjance, živili Kaštelci i Pudenec i Lazarečani, živili Plavjani i Hrvatini, živili Ročani i Buzetani, živili svi svlastni izbornici! Od dvanajstoricu Buzetanskih glasovavši nam protivno njek, kao što je g. Grovlich i gospoda naš bez gospoštije grofovi Waldersteini, teško da će se na skoro popraviti. Za sad bar njim je u interesu glasovati za Talijana. Ostali nadamo se će skoro progledati, kao što su već mnogi njihovi suobćinari progledali, koji se nadaju kao ovice voditi nit kao voljeli kupovati. Idu radije piške neg da se voze, jedu radije za malenim stolom nego za velikim, besplatno nego s plodom, samo im si očuvaju poštenje, da nalogube dobra glasa. Znađu da dobar glas daleko zadje, a zao još dalje, da valja dobar glas više nego zlatan pik.

Pobjeda naša je sjajna, sjanija neg bijaše još ikad.

S njom puk se nezmjemo uzobjestiti nit uzohiliti. Stvar uzimlje svoj tečaj. Talijani i Talijanši su poraženi kako još nikad s ovkraj Učke. Al oni neće još položiti svoja oružja. Pripravljati će se na što žešći boj kod budućih izborah. Na nam je da jh što žešće odbijemo, da se što bolje obručamo.

Otvorenje tršćanske izložbe.

Gruvanje topovah u jutro dne 1. tek. mjeseca obznanilo tršćanskim stanovnikom, da je došla njegova carska Visost *Karol Ljudeviti, brat njeg. Veličanstva*, da kao protektor otvori izložbu. Na kolodvoru dočekali ga nadvojvode *Ljudevit Salvator i Stefan*, namjestnik, biskup, gradski načelnik i mnoge drugih dostojanstvenika. Pučanstvo ga na kolodvoru pozdravilo sa »viva« i »živio«. Njegova Visost odslu je u namjestničkoj palači. U gradit nije se opazilo ništa izvanredna, ljud su liš kao i druge dnevo po svojem postu, jedino mnogobrojne zastave izklicane po mnogobrojnih brodovih i parobrodih u luci bijahu znakom, da se nešto neobična događja. Tršćansko zastupstvo nije priredilo nikakve svečanosti. U izložbene prostore imali su taj dan do podne pristup samo naročito za tu svečanost pozvani. Oko 10 sati odveze se nadvojvoda pokrovitelj u izložbu, gdje ga na balkonu carskoga pavilona pozdravi predsjednik izložbenoga odbora *Reinelt* talijanskim govorom. Izaknuo je kako se je Trst god. 1382 svojevoljno podao u zaštitu kući habsburških te da sada pošlje 500 godina želo građani tršćanski svetkovati tu uspomenu obrtničko-poljedelskom izložbom. Zahvaljuje se da je osobno došla Nj. Visost otvoriti izložbu moleći da ju otvorenom proglaš.

Njegova e. Visost odgovori takodjer talijanski sljedeće:

»Izričem središnjemu odboru najživlju hvala za srdačne riječi, koje su na mene uprjavljene. Radujem se vrlo, što mogu otvoriti obrtničko i ratarsku tršćansku izložbu, te se tim načinom mogu uvjeriti o sjajnom napredku, koji je naša produkcija u posljednje vrijeme učinila. Kao član carske kuće radujem se dvostruko, što se izložba ustvorila u doba, gdje grad slavilo stoleđe svoja sjedinjenja sa našom domovinom. Želim živo, da podvrat najbolje uspije i da odatle tako za Trst kao i za čitavu Austro-Ugarsku priraste novi sjaj i korist. To želim najiskrenije te tim izložbu proglašujem otvorenom.»

Sad zaore topovi sa kaštelu i sa ratnih brodovah usidrenih u miljskom zaljevu nedaleko od izložbe. Nadvojvoda sa pratnjom; med kojom se jo nalazio i ministar trgovine *barun Piss*, pregledao jedan dio izložbe te pristupio u oćiel, gdje su Majdani svoje stvari izložili. Tu ga u majdarskoj sinjizi stojičji Hrvat *dr. Herić* pozdravi u majdarskom jeziku a nadvojvoda shodno

i odgovori. Poslije pohodi carski pavilon gdje se je malko lejom okrepio. Okolo 1 1/2 sata popodne stupi nadvojvoda sa pratnjom u hrvatski pavilion pred kojim se više hrvatska trobojnica, gdje ga predsjednik zagrebačke trgovačke komore *g. Grahor* pozdravi sljedećim govorom u njemačkom jeziku:

»Vaša e. i. kr. Visosti! U ime vazda vjernaoga hrvatskoga naroda, komu je dano pridružiti se kulturnomu hoju svih plemebah, što su podvzreni sjajnoj habsburškoj kući, uslobodjujem se Vašu e. Visost najdužblim poštovanjem pozdraviti i najpokorniji umoliti, da Vaša e. Visost blagovoljno naša vjerno odana čuvstva protumačiti pred Nj. Veličanstvom, premilostivim carem i kraljem, komu pod gestom »viribus unitis« ovim čednim načinom, koliko naša sredstva dozju, prisimmo naše poklonstvo. (Nastavljajući hrvatski): Bog uzdrži Nj. e. i. kr. Veličanstvo, Bog pozivi Vašu e. i. kr. Visost.

Nadvojvoda se izabranimi riečmi zahvalio te reče doslovce: »Vrlo mi je milo, da kod ove zgodu i Hrvatska susijeluje u tako lepom obliku kod tršćanske izložbe.« Prisutni Hrvati i nekjoki Slovenci poprate taj odgovor sa živahnim »živio«. Nadvojvoda tumačilo su pojedino predmeta prof. *dr. Kršnjavi* i tajnik komore zagrebačke *g. Kričić*. U pratnji Njegove Visosti bio je nadvojvoda *Stjepan*, mlad oficir ratna mornarica, koji se je jako zauzimao za odnošaje gospodarstva u Hrvatskoj. Govorit dosta lepo i čisto hrvatski te je sa Hrvatim tim jezikom obćio. Oba nadvojvode blagovoljno primili u zlatu vezena izvješća zagrebačke trgovačke komore, koja jim tajnik u ime komore preda. Hrvatski pavilon učinio je lepi utiak ne samo na obe Visosti nego i na celu pratnju. Hrvatska se je svojim pavilonom i izložbenim predmeti neobično odlikovala. Mnogo njih došlo je sasvim drugi polom o Hrvatih i o Hrvatskoj, o kojih se u tudnjnskih novinah riečko kad dobro i povoljno piše.

Iz hrvatskoga pavilona podje njegova Visost u pomorski a zatim u bosnaotičkohercegovački oćiel, gdje ga je za tu svrhu izaslani komesar bosanske vlade pozdravio. Bosna izložila je lepi broj svojih vrstinih domaćih proizvoda. Okolo 4. uo vrau se nadvojvoda sa pratnjom u namjestničko palaču, gdje su počelo »udionice« t. j. sprejeto je više gospode i predstojnika pojedinih društvah. Zatim slijedio je svečani objed, kod koga je prisustvovalo više otmehlih lica. Iste večeri izložba bje razvezetljena raznolikimi vatrami i vatrometi. Miljski zaljev i ratni brodovi u njem bijahu krasno razsvjetljeni. Nadvojvoda pratio je taj divni prizor sa parobroda. Pučanstvo pozdravljalo je njeg. Visost a osobito čulo se je »živio care«. Tim je svršio prvi dan izložbe. Poslije podne istoga dneva moglo se je u izložbu uz celu od jedne fontike. Sljedećim dnevom (2. augusta) odpejlo se je nadvojvoda već ranim jutrom u njeku izvornicu, zatim u Lloydov arsenal. Posjetio je kasnije »Stabilimento tecnico« u sv. Roku te se vratio opet u izložbu, da ju na novo pregleda. Poslije podno oko 5 sati bio je opet svečan objed, kod kojega je prisustvovalo 30 osobah, izmed kojih i predsjednik trgovačke komore u Zagrebu *g. Grahor*.

Za objedom odveze se nadvojvoda sa parolobrodom u Miramar, odkud se je vratio oko 9 uo na večer. Pred namjestničkom palačom svirala je vojnička glasha. Prama desetoj uri dođu veterani sa bakljama i plashom, nakon čto je bilo na njem počinjaj atentat, koji pribodjemo na drugom mjestu. Dne 4. u jutro ostavi nadvojvoda grad Trst odputiv se u Ogij (Aquila) u Gorickoj, gdje je otvorio novoustrojeni državni muzej.

Atentat 2. augusta.

Veteransko društvo sa svojom glashom priredilo je za 2. augusta na večer u čast Nj. Visosti *Karla Ljudevita* svečanu bakljadu, koja je imala ići od vojničke kazarne po »Corso« do namjestničke palače, gdje je boravila Njeg. Visost. Proložoće isto društvo prao-silnom svjetinom glavnu ulicu »Corso« iznenada bačena je iz njeka kuće na po-livici »Corso« blizu gostione »Aquila nera« pred zapovjednika veteranskoga društva *bomba*, koja je uz žestoki prasak osplodila. Bomba bijaše od živnoga željeza i od kakova dva centimetra jakosti; imala je siske (pistone) od kojih su četiri najdena na pločniku sa mnogimi eksplozivnim komadi. Med veterani, bakljaši i pučan-stvom zavlada neopisiv stvah, na prvi se mah nije zadržalo, jeli je tko ranjen li ubijen, ali za malo vidilo se užasna posliedica. *Dr. Aleksander Dorn*, glavni urednik »Triester Zeitung«, koji je kao član veteranskoga društva marširao uz predsjednika zaviče ovom »Ričko, nogu sam izgubio«, komad bombe srodio mu obadvie kosti donjega stegna. Osim Dorna teško su ranjeni veterani *Karl Hubmann*, *E. Bajt*, *A. Zuljan*, *Ivan Jakšić*, *Miha Gasparić*, i *M. Milič*. Njekolicina njih je tako ranjena, ni u podjose svojih kući, dočim su ostali odnešeni u bolnicu. Iz početka misliše se je, da nije ova nesretna bomba uzela nikomu života, nu u kratko se razširi glas, da je mladi čink, *Angelo Forti*, star 14 godina sa zadobivenih ranah preminuo

dočim su za u bolnicu nosili Blednika! Nastanjen je bio sa svojom majkom i braćom u gostinji »Aquila nera« te je bito iz bliza viditi sjajan prozaj bakljade, kad mu eno odleđeli komad bombe praeže vratne žile i tako zadade naglu smrti. Prask bombe prouzroči veliki nerad te vidće zapovjednici, da će sa bakljada raz-pršiti, porodaju brzo hoje svoje veterane te jh u lepom radu povedu dalje pustiv ranjene drugim brižljivim rukam. Bakljada dospje uz burno otobrananje i oduševlje-nije do namjestničke palače, gdje je glasha završala careku hynanu, koja je bila s uzhlom primljena. Predsjednik veteranskoga društva Ričke pozdravi nadvojvodu, koji je bio priredjenom bakljadom vele iznenadjen.

Počinjaj zločin uzrjajao je svakoga dobro mislećega čovjeka. Što su učinili oni nevini ljudi, da se jh ribojnički napada? Za stalno je, da je atentat bit namenjen predsjedniku veteranskoga društva, koji je medjutim nezodježen ostao. Med pučan-stvom zavlada najžešća ogorčenost, sve glavne ulice bijahu pune ljudstva, sve se sgražalo nad počinjajom zločinom. Hipe ljudi sakupile se pod uredničkom ovdas-njoga irridentskoga lista »Independentea te vikahu »smrt, dole snjim«, njekolicina sidnu pišući vrane razbiv ujedno prozore. Malo kasnije sakupilo se više stotinah ljudih pred kavonom Litke, koja je poznata kao glavni stan ovdasnjih irridentarah. Svjetina stala je tu zvizdati, psikati, vikati i pokinjajati te bi bila sve polupala, da nije policija hranila. Vikalo se »van s irriden-tarim«, »dole s progressom« »dole s Independen-tarim« »van s Talijani« »Zivita Austria« »Zivio car Franjo Josip« »Zivio nadvojvoda Karol Ljudeviti«. Budući lepi dio žilovah pratio uz irridente, to se čulo i »Van sa židovi« i. t. j.

Ovakvi prizori opetavali su se i sledećih danah, 3. i 5. augusta nu večer, svjetina je bila silno ogorčena, bitjela je pokazati svoj gnjev vidljiv načinom, da nemislo irridentari, da su oni gospodari u Trstu. Izvanrednom naporu policije pošlo je napokon uzpostavliti red, koji sniva vlada u Trstu. Četvrtoga augusta bito je svečani sprovod poginuloga *Angela Forti* na trošak veteranskoga društva. Više hiljadah ljudih priklo je da izkaže poslednju čast na takav grozan način umrlomu mladiću, glavni dostojanstvenici grada Trsta koracahu za turobom lišom.

Ovo nečuvano zlodjelo uzbudilo ne samo grad Trst nego celu državu. Sa svih stranah izražala se negotovanje nad ovim zločinom, celo novinstvo Austrije i izvan nje osudjuje ovaj postupak sakritih fanatika. Trgovačka komora došla je k zastupniku namjestništva, da radi kukavnoga bezdolja izrazi svoju ogorčenost i najdužuju indignaciju. Sazvano je bilo u tu svrhu i gradsko vijeće. Od 53 gradelca zastupnika došlo jh 37 na sjednicu, kolo-vodje talijanske stranke nisu pronašli za vriedno, da dođu izraziti svoje negoto-vanje. U toj sjednici izrazilo je i gradsko vijeće svoje osjećaje ogalvja i ogorčenosti, kojim je obuzeto svekoliko građanstvo. *Da s Njegovom Veličanstvom Franjo Josip* pitajao se telegrafično za stanje ranjenikah te jim izrazio svoju sućut.

Policija i državno odvjetništvo traži i iztražuje, da pronadje krivca ili krivice, više njih se je već zatvorilo nu nečuje još ništa, dani se je ušlo u trag zločinom. Svakako je slutiti, da je u Trstu dobro uređeno tajno društvo, koje ima državi praviti u svakoj egotli nepriliku, koje se nečeka ni zločina samo da svoj cilj postigne. Viditi ćemo kako će se na to pozvani organi sada vladati. Našim ćemo palko čitateljem javiti, ako i kako se bude dalje stvar razvila te jh upozorujemo na dunaš-nji uvodni članak.

DOPISI.

Iz Koprarskoga kotara.
Prošloga mjeseca imao je odbor »slov. učiteljskoga društva za koprarski kotar« svoju drugu godišnju sjednicu u Kubedu sa sledećim dnevnim redom: 1) Primljenje i potvrda novih članovah. 2) Pogovor o peticiji na kotarsko školsko vijeće za ustrojenje mjestnih školskih vječah kod svake škole i 3) Posavjetovanje. — Pristupilo je k društvu 10 članovah iz Kranjske, Krasa i tršćanske okolice, koje je odbor radoštom u društvo primio i potvrdio. Sad ima društvo 45 članovah. O peticiji, koja se osniva na §. 7 zomaljskoga zakona od 27. julija 1875, preporuča predsjednik, da jedan odbornik za buduću skupštinu izradi temeljit predlog, u kojem da se 1) opiše siromašno životarenje sadašnjih mjestnih školskih vječah, koja obsižu više školah, 2) dokaže potrebu i korist takvih školskih vječah, koja nemaju pod sobom više školah, nu da su življa i radinja, 3) preporuča

skupštini peticiju na kotarsko školsko vieće za povećanje školskih mjestnih viećah u smislu napomenutoga zakona. Tu zadaću prouze predsjednik. S povećanjem školskih mjestnih viećah zadobit će učiteljstvo i svećenstvo više prava, koja jim po zakonu i naravi pripadaju. Kad jedno mjestno školsko vieće zapovijeda sa 10 školah, to se za svoju bližnju školu nješto brine a za ostale se malo ili ništa nebrine! Nadat se je, da će kotarsko školsko vieće uslišati ovaj opravdan zahtjev. Nadalje je odbor zaključio, da ide deputacija g. prof. Juliju Kleinmayeru kao članu i bivšemu učitelju i to da mu čestita na imenovanju za profesora u Gorici, da mu se zahvali na njegovom dosadnjem djelovanju po društvo. Deputacija izvršila je povjerenu jim zadaću. Prof. Kleinmayer obećao je, da će i nadalje u društvu ostati te ga i po mogućnosti podupirati. Živio!

U Barbanu, početkom augusta 1882.

Čitao sam u porečkom listiću dva dopisa: prvi datiran iz Vojmiljana, i drugi iz Barbana, obodvojeća pišeč, ljunjubi, strugajući i zube si pokušavajući na hrvatskoj pukoj našoj školi. Nu, što bi bilo ovaj dopisnik? Da se sadašnja hrvatska škola promijeni u talijansku; i to dokazuje tako jednostavno i bistro, da se o ovoj najekstremnoj nužni osvjedočiti mora i najpriprostiji seljan! Eto vam logike dopisnika: Jezik puka barbanske obćine jest srbsko-hrvatsko-ilirski, što svjedoče Dolabella — Dobrovsy — Tommaso i drugi; zato rećenog puka djeca, — koja bez obzira na svoj proilitak trdoglavo govore i ona isti jezik, jezika svojih roditeljah, moraju prve početke svoje naobrazbe primati u tuđem jim jeziku — u talijanskom —, koga ne razumiju. — Sakrite se, vi! pedagozi, svega naobrazbenoga svijeta; zastidite se i ti, koji si prvi podignu glas za razvitak dara izvorne i vlastite naobrazbe, što ga je Bog svakoj narodnosti posebno ukorio, i ti stari Herder, ako i tebi šalju taj listić!

U drugom dopisu potvrđuje se, što se je u prvom reklo, nu slaži je kratak put. Tim možeš još jednino sebe varati. — Da mi pošlje odlička »del prote« ostasmo osamljeni i oslabljeni, volika je luz. Da narodnost naša zavisi od jednoga svećenika, već davno biste nas bili odpuhali iz lica zemlje. Ljubimost i ljubimo — istinabog — svećenik, koji nas je ostavio, jer ljudi narod, od koga je potekao i međ kojim živi. Znao je on dobro, da su duboko i teško rane puka našega, ter zato »veliko se hoće srce i puno ljubavi, da ovo rane razgleda i izliče; valja ih premoitati brzo i lagano, milosrdjem valja poštovati hostelitika, koji jedan nije sam kriv, što mu život prolazi u neznanstvu i smradu«. Drugo nam je, da taj svećenik »ripsas lo Alpie, akoprem, znamo, da to učini — mnogih uzrokih radi — no drago volje.

Okruko i ljuto progono se slavjansko Apostole Sv. Cirila i Metoda; i to samo zato, jer su našu sv. vjoru navješćivali slavjanskomu narodu u slavjanskom jeziku; i jer su utemeljivali škole, u kojih su slavjanski narod našli žititi i pisati u slavjanskom jeziku. Reklo se zato sv. Metodu po smrti njegovog brata sv. Cirila (l. 872): »Ti ipak na našoj vlasti, na našoj zemlji učisa. Odgovori sv. Metod: »Da sam zimu, da je vaša, uklonio i ignuo bih se bio: nu njo vaša vlast, već sv. Petrag. Osvudilo se sv. Metoda, slalo ga u Svahie, u Niemce, gdje ga držali u zatvoru tri ljeta i pò, dok nezdozade rimski Papa. Postupali su nekršćanski sa sv. Metodom kršćani, jedino zato, jer ovaj učaše narod slavjanski poznavati slova slavjanska. Kako za vrijeme Sv. Cirila i Metoda, tako bi se htjelo i kod nas raditi.

Siroamisti listiću netrudni se, i nastoj toliko o tomu, da dodjemo i mi do poznanja samoga sebe. Mi smo ti puno zahvalni na toj ljubavi; nu pusti to nam, i ti, ako si se već dao na storijski i filološki, prouči tvoje vodjanice i rovinje, jer tamo te čekaju — lovorovi vijenci; kod nas — aja — nestalo jih za te! za tvoju svojtu. — Tko god nieće hrvatsku narodnost u Istri, neznačica jest, ako je inače listine u njemu; i tko se god opire razvoju hrvatske narodne prosvjete, — kojoj početak može se pružiti jedino u hrvatskih narodnih školah —, barbar jest. Sistematički listiti koji god narod njegovog jezika, narodnih njegovih obćajah i osobitostih, u svrhu: da bude i ostane »šćarov«, nevrjedno, ništarno i podlo jest poduzeće. Svakomu narodu, komu ovako diranje u njegovu najvećega dobra prieti, čestna je dužnost, opreli se što najodvažnije, najuztrajnije i najstrpljivije. Narod taj nadođi se u požužju mnogog po pustajah nasnutog putnika; i tu pred svima valja hrabra i uztrajna suo obrana. I na ovu Barbanu smo pripravna, akoprem smo lišeni tog svećenika.

POGLED PO SVIETU.

U Trstu 15. kolovoza 1882.

Pouzdanu se čuju, da će tamo negdje drugi tjeđan dojdućega mjeseca septembra nj. velič. naš Cesar doći u Trst, da vidi ovu izvanredno krasnu austro-ugarsku obrtaičko-pojljođjelsku izložbu.

Na drugom mjestu pričamo, kakvo su na večer dne 2. augusta strahovito zločinastu učinili naši nesretni irredentaši, nobi li izjalovili to liepo poduzetje, koje je u prvom redu namienjeno procvatu tršćanske trgovine; i to samo zato da pokazu, da jih nije mar za Austriju, nego da žele doći pod Italiju. Kod svega tog posla najveće čudo je to, kako ima pametnih ljudih i ovdje i u Italiji, a da nevide, što je Suezki kanal za Englesku, da je to isto Trst za Austriju; pak da će u skrajnom slučaju austrijski narodi, svi bez iznimke, braniti ovaj odušak na moro do zadnje kрпи krvi proti svakomu neprijatelju, vanjskomu i nutrašnjemu. I kad nobi Trst ležao na slavenskoj zemlji, Austrija bi ga morala izvojavati oružjem u ruci radi svojeg gospodarstvenog obstanka i napredka. Kako se gleda ta točka narodi nečalo, vidi se najbolje u Alok-sandriji, koju su Englezi razrušili, da si osiguraju put u Indiju. Kad bi se Italija htjela ikad poigrati s Austrijom radi Trsta i ovog Primorja, ta bi ju igra mogla koštati Rim i njezino jedinstvo. To bi trebalo, da promizlo i promozgaju naši Talijani, ako ikoliko ljube svoj narod i njegovu budućnost u kraljevini. U ostalom, zar su oni u većini u ovom Primorju? Nisu, pa kako mogu ni pomisliti, da će drugi laglje nositi tuđi jaram, nego li oni? Iz ovog događajja neka se nauče i Magjari, što jih čeka na Ricci, ako tamo uztraju gojiti talijanstvo proti hrvatstvu.

U nedjelju dno 20. tek, otvara se naš istarski sabor. Vlada namienirava izdati naredbu, da svaki činovnik u Čoskoj i Moravskoj mora znati i čestiti. Kad ćemo mi u Istri doživiti takovu naredbu?

U vanjskoj politici jest spomena vriedno, da su se naš i njomački Cesar sastali u Islu, tð više vremena prijateljski pogovarali. Ruski car da će se svakako kraniti na 24. tek, augusta u Moskvi, ako je istina. Srbski kralj Milan I. došao je ovih danah u Beč, odkle da misli iti radi zdravlja u kakva kupalji. U Franceskoj se osnovalo i nastupilo svoj rad novo ministarstvo. Zovu ga ministarstvo zdvojenja, jer nitko u Franceskoj nezna, što bi im ni kako bi im činiti. Republika se očividno naginje k svojemuzapadu. A u Egiptu? Kako i danas potnaest danah, dapače tim gore, što su bili Englezi nekoliko puti pobijoni, i što su opet te opet izjavili, ako sami Egiptat umire, da će ga sami i držati. Nego danas neimamo prostora, da egipatske događaje potanje razjasnimo.

Jurina i Franina.

Ju. Frane, je tebe prišao kakov uridit kako se moraš pisati?
 Fr. A ne, šta je tebe?
 Ju. A ja neboru, mi j'prišao z Lošinja, da vaju da se ja od sada napred i va Sloze pišem po talijanski, znaš da neki impiegati neznađu šta hrvatska imena hrvatski pisana!
 Fr. Pak kako ćeš se ti sada pisati?
 Ju. Jedan šarenjak mi je rekao da »Giurina«.
 Fr. Kako te pak mane zvali?
 Ju. Češ bonj videt kada ti urdin pride.

Fr. Ma šta imaju pak toliku moć ti, ki s druge strani još ni štat neznađu, da te nan branit i pisat se po našu?
 Ju. A ja danna jutra ćemo morat i jist i pit kako budu oni oteli.
 Fr. Dunke Avviva la Costituzione!
 *
 Fr. Patron, Šior lustrišimo.
 Ju. Tebe je volja s namon šale šhijati, ma ja sam lačan i trudan.
 Fr. Dakle kade si bil.
 Ju. Daleko po svetu.
 Fr. Bon, pak šta mi poveš novega?
 Ju. Bill sam ča za Rovinj, sam hodil dela škat, aš tam zidaju fabriku od stakla i od sardel, pak san vidil da za mo nije ništ, sam pošal ča va neki Vsi-gnano, ne su mi povedali da već let zidaju nek uvelu fabriku od spuži a kud sam tamo prišal je bila već šhijana.
 Fr. Dakle kad će počet delati?
 Ju. San čul da će na trideset i petoga Augusta.
 Fr. Ha, ha, hal

Različite viesti.

Carev rodjendan. Na 18. augusta gada rodjendan našega premilostivoga cara i kralja Franje Josipa I. Nije treba preporučivati našemu narodu, da taj dan svećeno sprovede, jer je celeomu svietu poznata fradjeconalna vjernost i odanost našega naroda svomu caru i kralju. Sjeltmo se dakle i ovdja put našega vladara, kojemu se u svojih »nevoljah svi utiču, osobito pako potišteni narodi, njezovo blago srce ševl svim i svakomu naj-boju sreću i blagostanju. Iz duhinah srca kličemo: Bog poživi Njegovo Veličanstvo Franja Josipa I.

Intronizacija preav. biskupa Glavnine šlehdila je 6. augusta po propisanom ceremonielu. Zvonovi sa svihju tršćanskih crkvah navešdvali, da je izišla procesija iz sv. Antona staroga upravljena prunn stolnoj erkvi sv. Justa. Pred domom dočekale ga u svećanoj odori civilne i vojničke oblasti na čelu g. namjestnik, u erkvi pročitao je jedan svećenik pupinsko pismo (breve), u kojem se oznanjuje imenovanje tršćansko-koparskoga biskupa. Zultim ga prepošt stolne erkve g. Dr. Schneider u ime svećenstva pozdravi, na što novi biskup liepm govorum odzdravi. Šlehdila je svećani služba božja i »Te Deum«. Istodobno izdao je novoimenovani biskup na svoje biskupijane prvi pastirski list, u kojem spominje teško breme, koje ga zapalo, preporučujući svojemu stadu »ljubav, mir i kršćansku pravdu«. Jučer na blagdan zasašća blažene djevice Marije umeeđen je na svećani način novu biskup u stolnoj erkvi sv. Nazarija u Kopru.

Fronjenje u tršćanskoj i koparskoj biskupiji. M. Č. gosp. **Carlo Fabris**, dekan i župnik u Buzetu imenovan je župnikom kod sv. Jakova u Trstu. Č. g. **Mihovio Fleischer**, kancelist kod ovdješnje bisk. Kurije imenovan je tajnikom iste. Č. g. **Josip Bottegara**, do sad pitomac bečkoga zavoda S. Augustina, imenovan je subdi-darnim vikarom kod S. Justa u Trstu i kancelistom kod ovdješnje bisk. Kurije. — Župe: Buzet i Grižnjana razpisane su do dne 15. Septembra t. g.

Istarski sabor u Poreču sazvan je carskom odlukom na 20. ovoga mjeseca na redovito svoje zasjedanje, koje bi imalo bit i poslednje za dosadanj zastupnike.

Dr. Andrija Longhino zove se imali ležulki, koji je ovih danah imenovan za sekundarnoga liečnika u ovdješnjoj gradskoj bolnici. Rodom je iz Fužinah u Hrvatskoj.

Franjo Kubač, obće poznati sabiratelj i izdavatelj jugoslavenskih pojpevakah, boravio je ovih danah u Trstu. Nakanio je putovati po Istri i to po srednjoj, da sabere što više naših istarskih pojpevakah i pjesmah. Toplo ga preporučamo našim prijateljem, da mu budu na ruku.

Izložba u Trstu napreduje liepo, uvijek se još novih izložiteljah javlja. Do koji dan bit će u tršćanskoj izložbi sve na svojem mjestu. Mnogi su se hojali, da će tršćanski nemiri odvratiti mnoge tudjince od Trsta, to su i namjeravali postignuti sa bombom, nu sad se već ponješto na to zaboravilo te Trst vrvi pun stranacah. Stalno je, da će izložba bit najviše posjedena mjesecem septembra, prijuve već stizu za svih stranah, a nadamo se i mi, da će liepi broj i našega naroda doći pohoditi liepo uspjelu izložbu, koja svacim obiluje.

Pučko veselje u Sežani priredila je tamošnja čitavnica na korist »Narodnoga Doma« u Ljubljani. Tršćanske Slave odveo je u Sežanu dne 6. augusta pošilje podne oko 3^{1/2}, sata posebni željeznički vlak, bilo jih je preko 400. Došao veliki broj gostovah iz Gorice, Ljubljane, Postojne i drugih krajevah, Sežana je toga dneva bila prepuna rodoljubnih gostovah, a sponome je, da su i druge narodnosti bile do' upane. Kod svečanosti sudjelovao je i naš hrvatski narod. Na glasba hrvatske regimine čela br. 79. Početak zavijavati i pravit, a kasnije pjevanje i pučkim pjesmama i ludo sežanstku što su znali

sakupiti u svojem prljaznom mjestu toll veliki broj gostovah. Slovenci neče lieko zaboravit te liepe zabave i prisutni Hrvati odnoseše sa sobom ugodnu uspomenu od braće Slovenacah. Samo napred.

Sv. Krizmu i kanonički pohod obdržavat će presv. biskup Glavnina dne 20. ovoga mjeseca u Dolini, 22. u Riemanju, 24. u Barkoli, 26. u Škednju, 27. kod Sv. Ivana u Verdeju, 28. u Katlinari, 29. u Bazovici i Lipici, 3. Septembra u Rojanu.

Bosna. Zajednički ministar financijah g. **Kallay** kao vrhovni upravitelj bosanske uprave boravi već od nekoliko vremena u Sarajevu. Hoće da na mjestu upozna, kako se upravlja novo-zaposjednutimi zemljami. Proglasio je u službenom listu sarajevskom nekoliko carskih naredbah, kojim se ustanovljuju položaj novoimenovanoga civil-adlatusa. Središnja civilna uprava delat se na tri odsjeka, nutrnji i administrativni, sudbeni i financijalni. Na čelu svakoga odsjeka stoji jedan direktor, koji je podčinjen civil-adlatusu. **Kallay** doveo je sa sobom četu konsulah, kojimi misli upravljati Bosnom i Hercegovinom. Tu se svake pol godine menjaju činovnici, tako će onda uprava uspjevati? Po predlogu **Kallaya** imenovana su dva konzula za direktore nutrnjeg i sudbenoga odsjeka. Konsul imenovan je za okružnoga predstojnika u Sarajevu. Konsul imenovan je za direktora poljeje u Sarajevu. Nije nam poznato dali je tim konsulom poznat jezik, koji se u Bosni govori. Svakako na svaki se način esperimentira sa timi zemljami.

Čitamo u novinah, da je bosanski zemaljski poglavica, pjenaril topništva **barun Dahlen** umirovljen a na njegovo mjesto imenovan general konjantstva **barun Appel**.

Stalno je, ako i nije još proglašeno, da je za direktora finanćalnoga odsjeka imenovan dosadnji dvorski savjetnik i ravnatelj finanćalnoj direkciji u Trstu g. **barun Plenkara**. Nagovorili ga u Beču, da ile na dvo ili tri godine u Bosnu upravljati tamošnjimi finanćijami a veli se da bi on imao provesti i odkupljenje odnosno raztoreenje zemljišta. Upravu ovdješnje direkcije već je predao svojemu zamjniku. Za barona **Plenkara** vele, da je vrsan i radin činovnik, služio je u svoje doba u Dalmaciji te poznaje dobrohno i hrvatski jezik, al nije čla zdravlja. Budućnost će pokazati, dali će uspjati.

Program c. kr. nautičke škole u Malom Lošnju. Pod tim naslovom u talijanskim jezikom izdalo je netom prošlih danah ravnateljstvo te škole maljunah knjižicu. Priobit ćemo ovdja kratak izvadak iz nje.

Na prvom mjestu su povjestne crtica te jedine nautičke škole u Istri. Nastavio jih profesor **Melkiad Budinić**. Druživanje lošinjskih građanah ustrojilo je godine 1794. školu za sve. Deset godina za tim ustrojilo je isto družtvenje nautičku školu i izručilo ju popu **Stjepanu Viduliću**. God. 1810. razpalo se je družtvenje, al podučavanje nije prestalo. Vidulić podučavao je i dalje, bez nagrade i namica školske potreboće svo dohla dok nije ga služba drugomu zvala. Podučavali su također pop **Josip Gladulić** i pomorski kapetan **Ivan Nikola Ivančić**. Godine 1854. dozvolilo je Nj. Veličanstvo da se u Lošnju otvori na državne troškove niža nautička škola. Obćina lošinjaska obvezala se je dati potrebite prostortje i učila. Odlomak početkom šledeće godine ta se je škola otvorila i imala 42 učenika. Međju uvjeti pripusta u nju bio je među ostalimi: *poznanje talijanskoga jezika da se uzmogne razumjeti predavanja*. Obvezatno predmeti bili su: vjeronauk, računstvo, početci u trgovini, pomorsko pravo. Kao drugotni predmet pridružilo se zemljopis, a kao slobodni talijanski jezik. Šledeće školske godine otvorio se je drugi tečaj. Talijanski jezik podučavao se je po i uru tjeđnom u obli tečajah zajedno. Već te godine počeo je **Dr. Mate Nikolić** predavati zdravoslovje, pak ga predavao bezplatno sve do godine 1867. a od tada uz nagradu. Sve do godine 1870-71 bila je ta niža nautička škola sružena sa glavnom školom gradskom, kojom je upravljao preč. **Josip Kopinić** od 1860-1870. Prvi ravnatelj samostojne nautičke škole bio je doktor matematike **Nazor**, i ostao takovim do početka tekuće školske godine. Maja mjeseca 1875. posjeltio je školu Nj. Veličanstvo car i kralj **Franjo Josip**, i tu se ima po svoj prilici tražiti zametak preuradjenju škole; koje je, prije 2 godine započeto, ove školske godine posve oživotvorenno. — Obćina dala je ne samo prostortje i svake godine stanovitu svotu za učila, nego je dulje vremena uzdržavala jednoga učitelja. Pomorska vlada, zemaljski odbor i građani darovali su školi raznovrsnih knjigah. Ministarstvo daje već tri godine podpore djakom polazimcu nautičkoj školi.

Učiteljski zbor ostojil iz šledeće p. n. gospolte: **Engen Jelčić** ravnatelj, za matematiku i nautiku, **Melkiad Budinić** za povjest, zemljopis i talijanski jezik, **Ambroz Haračić** za fiziku, meteorologiju i parne nastoje, **Vinko pl. Glavin** za algebru. **Ivan Marlinolić** za mjent. pomorsko pravo, **Mate Nj. slovj**, **Petar Volarić** za slav Ivančić za englezki djeteljstvo, vježbu, računov. Iz navedenoga vidi: meta predavalo.

Na svrši godine bilo je djakah u dva tri tečnja 34. Od tih bilo jih: 26 iz Maloga, 7 iz Veloga Loštinja, 1 iz Dalmacije. Vjere su svi katoličke. Talijanski govore 83. slavski 1(1) Podpore imali 2 po 75 for, 2 po 100 for., 7 po 150 for. Konacim izpit položilo jih 6, reprobiran na 6 mjesecima je 1. Koji hoće u prvi tečaj stupiti valja da navrši 13 godinah, da znade talijanski pravilno govoriti, štiti i pišati kao također nešto slovite i skladnije toga jezika, nešto zemljopisa, računstva i prirodopisa. — Hrvatskomu jeziku nit traga na oblemom tom zavodu. Pamtimoo dobro i to.

Književne viesti.

Glavna skupština »Matica Hrvatske«, držana dne 30. srpnja 1883, pod predsjedništvom društva, predsjednika piosv. g. Ivana Kukuljevića Sakcinskoga.

Skupština bje otvorena poslije 10 sati u jutro. Pošto je g. društveni predsjednik konstatirao, da ima u skupštini u mislu §. 14. društvenih pravila preko dvadeset pravo glasa imajućih članova, te se usljed toga glavna skupština održavati može, progovori sljedeće:

Slavna skupštino!
 Mnogo vjekova, riedko sretnih, često tužnih umina, odkađ narod hrvatski pod tuđim strahobljem živi. Viečne borbe presječe mu život. Tuđe spletke, domaće zlobe i prirodjeni dremčez i nemar kvarile mu napredak i rad, a pojedno pričelid, da nebude svoj na zemljištu svom. Susjedi strani i srodni umješe koristiti se dobroćudnošću hrvatskom. Zemljišto hrvatsko posta i osta razcepakano i razrovano, narod tuđim življem promešan, tuđim duhom opojen.

Pa ipak je Hrvat među južnini Slavene vazda prednjačio umom i knjigom. Sljedeći staze povješću mu propisane; znao se otirati atletičkim naperom pojedinih horiocka svakoj surovoj sili ma odkađ ona došla. I koliko puta podležo iznemogom snagom, koliko puta poskođi iz nova ojačan na noge, pripravan na novu borbu za svoj obsta tak i za napredak svoj. U toj borbi bijaše mu vazda kriepka pomoćnica narodna svijest i narodna knjiga.

Ovim jakim štitom bavi se naša »Matica Hrvatska«. Možemo ponosom kazati, da je taj svoj štiti u posljednje vrijeme visokoo digla, puštajući žarke luči i odjave u najzabavnije strane hrvatskoga zemljišta, dočim čednim i mirnim radom prednjači nehotice svojim posestrimam Maticam srbskoj, dalmatinskoj i srbskoj.

Ako je istina, da samo prosvjeta vodi narode k slobodi i blagostanju, možemo se i mi Hrvati tješiti u našoj nevolji, da smo si barom prokrišili čvrstu stazu do željene mete. Ali do široka puta treba još mnogo radnje. Susjedni izobraženi narodi nadkritiše nas daleko, a to nas ima poticati da hitrim, ali opreznim korakom sledimo njihove stope.

Bilo bi skrajnje vrijeme, da već jednom ozbiljno razmislimo, kako da u slogi sa srodnicim žilji stvorimo već obseg našoj književnosti, to da u literaturi jednog nam jezika nebudu više zaprlotom napredovanja dva jezika pismena i neznatna narločija. Trebalo bi, da se sjelimo, da u narodu bez bogate književnosti i umjetnosti nema ni napredka ni slobode, nema ni potvorna obrta ni trgovine, nema ni razumna gospodarstva. Jer jedina knjiga sa zreloom prosvietom silna je promicateljica svoga narodnog blagostanja i samostalnosti.

Naš narod hrvatski ponosi se, da je sve što se proteže na prosvietu stvorio kod kuće sam. Svi naši kulturni zavodi nikli su iz naroda, pomoćju naroda sama. Ali pri tom plemenitom radu nije učestvovao često puta jedan narodni faktor, koji je njegova prvo kolo vodio u narodnoj povjesti. Trebalo bi, da i taj znameniti faktor naša »Matica« i ostali kulturni zavodi sa svimi mogućim sredstvi k sebi privuku, jer uprav on je ona olovna težka, koja svaki polet naroda u narodnom smislu priedi, i kao otudjeni sunokret vazda se preda tuđjem suncu krede, njekim prizirnim i sažalnim okom motreći svaki napredak svoje narodne knjige. Nesjeća se, da u klasičko doba kod starih Grka prvi glavari naroda u druztvu su učenjaci prosudjivahu proizvode književne, i da u Rimu, Italiji, Njemačkoj itd. vladaoči i visokorođjeni Moevne unapredieše penajbolje bujni procviet knjige i umjetnosti. Ufijmo se, da će i taj znatan faktor odsela revnije prionuti uz narodnu knjigu.

O djelovanju »Matica Hrvatske« prošle godine i o njenom gospodarskom stanju izvijestit će g. društveni tajnik i blagaznik. Iz njegova potankoga izvješća vidjet će gg. članovi u koliko je »Matica« za posljednjom godinu dana napredovala, te meni je milo da mogu srdcažnu hvalu uzitati radi ovog napredka napose hrvatskomu narodu i našoj vis. zemaljskoj vladi, koja oba visoka tiehu podupirpa su kriepko i prošle godine i ovu našu i njegovom plemenit-

Moja je još zadaća ovdje spomenuti se i trlju slavnih pokojnika i bivših članova »Matica Hrvatske«, koji nas tečajem prošle godine, odikato se gastadosmo u posljednjom glavnoj skupštini za uvijek ostaviše. Oni bijahu moji osobni prijatelji, a i »Matice Hrvatskoj« veoma prijizni i mil. Prvi pokojnik, jedini počastni član »Matica Hrvatske«, što ga upsele imadosmo, bijaše i slovenski vođa. Što je vriedni starina Janez Bleiweis bio nam Hrvatom, to mi ne treba spominjati. Dosta je, da je pomogao uzbuđiti i preporoditi bratimski narod slovenski, a jur po tom steđe veliku zaslugu i za nas Hrvate, Slava mu! (Burni: Slava!)

Drugi pokojnik, koga sav hrvatski narod a i »Matica« kao svoga člana i podupirateljca oplakuje, i koj se takodjer prošle godine sa ovim svetlom prerano za narod oprositi, jest otac i preporoditelj jednog dieka hrvatskog naroda, a to je pokojni tršćanski biskup Juraj Dobrila. Što je on istri bio, koje zasluje ima po ovaj kraj, komu bijaše zagovornik i utješitelj, to već danas nepristrano povjest bilježi. Kolike je on našu knjigu podupirao, kako je svoj narod iskreno ljubio, to znamo svi. Budi mu dakle viečna spomen i slava! (Burni: Slava!)

A što da rekнем o trećem pokojniku, kojega nemila smrt je potresla dubokom tugom ne samo odbor »Matica«, već i sav hrvatski narod? Tečajem prošle godine izjavismo neumornog podpredsjedajka književnog odbora »Matica«, a ujedno veleumnog pjesnika i romanopisca. Na njegovom grobu plačo sav umni slavenski svijet!

Naš nezaboravni August Senca, sin muža, dešavša iz Inostranstva, ni rođen od hrvatske majke na hrvatskoj zemlji, proslavio je svoj narod i svoja domovinu više nego mnogo koji broji stotinu svojih hrvatskih predja. Sin staatlora, ostadio je hrvatsku knjigu kao malo koji od predjašnjih književnika. Njegovo srceo tukio je samo za svoj dom i za svoju obitelj, i svoj visokolobraženi um posvotjo je samo svomu rodu, napredku i slobodi. Slava mu! (Burni: Slava mu!)

Ova spomenuta naša tri pokojnika pravetli su gubitak za naš narod, jer on malo broji silnih njima slavova. »Matica Hrvatska« je odpratlja ova sva tri narodna zutočnika do hladna grobu, te svakomu položila spomen-viečne na les.

Gospodri Ja nemogu skhodnije ovo rieči zaključiti nego zanositu uzlikom moga bivšeg zamjenika, a tako rano među nami nestalog podpredsjedajnika »Matica«, koj u jednoj prekrasnoj svojoj pjesmi kilčo nam još iz goira:

Napred samo ima rodu tieka,
 Napred duhom, napred glavom,
 Napred snagom, napred slavom,
 Napred samo glas je vjeka,
 Inog nelma za nas tieka,
 Zato napred složno voljo.

Hoće mora biti bolji (Burno povladjvanje i: žilvo!)

Nakon ovoga govora izvjesti skupštinu društveni blagaznik i tajnik k. Ivan Kostrenčić o društvenom poslovanju tečajem upravne godine 1881. Navede da je »Matica Hrvatska« i prošle godine izdala sedam knjigah, i to pet za svoje članove uz obični primos a dvie uz obaljeni cieniu za svoje članove. Matica god. 1881. brojila je 4.747 članova. Temeljna glavniica iznosi 45.000 for. 73 nov. U ovo pet pet posljednjih godinah svoga poslovanja (od 1877 do 1882) izdala je »Matica« trideset i šest knjigah i razdijelila iste med svoje članove i hrvatski svijet u okrugnom broju od 130.000 iz-tisakah.

Oko književnog posia »Matica« za god. 1882. »Matica« već se živo nastoji, te jedna i željno očekivana knjiga, i to: »Smilčiklasova hrvatska poviest. I. dio« već se tiska.

U povorki prirodoslovnih knjigah, kako je već ovo njekoliko godinah zaradano, nastaviti će se i ove godine sa jednom knjigom, te će izaići prvi svezak liepo ilustrirane: »Knjige ohreta«, gdje će se razpravljati napose fizikalni ohreti, oko kojeg posia se trude gg. prof. dr. M. Kišpatić i realni učitelj Ivan Šah ml. »Matica« nedvojli, da će ovom knjigom svoje članove posve zadovoljiti, a ujedno i velikoj nestašici u našoj knjigi glede ove vrsti književnosti pomoći.

Prof. dr. Blaž Lorković, koji je pred dvio godine tog ugodo hrvatskom občinstvu sa svimoi: »razgovori o narodnom gospodarstvu«, nastavio će ove godine odjekle ovaj svoj posao, te će nas nadariti sa novim djelcom ove vrsti, obzirom napose na naše državljanske dužnosti. I ovo će biti treća knjiga, što će ju »Matica« podati svojim članovom za god. 1882., koja će takodjer sa predliđuom za koji dan doći u tisk.

Ove tri knjige spadalo bi po svojem sadržaju u poučni red knjigah, što je »Matica« izdaje. Odбору »Matica« je velika briga, da svojoj publici poda i što vieše i što boljeg zabavnog štiva, te i prošle godine bi bilo oblatije tog štiva, da nam nije nestalo našeg nezaboravnog A. Senoa. Uz dva prošle godine izaslja svezaka »zabavne književnice« imao je izaići i treći od njega. — kad al baš u polovini radnja za »Maticu« ugrali nam ga smrt. I usljed toga će biti tekuce godine što veća briga odбору »Matica«, da poda što oblatijeg zabavnog štiva svojim članovom. »Matica« u ovom svojem nastojanju glede zabavna štiva mora se dakako napose obazirati na domaću beletristiku, te usljed toga njoj je dažnost, da kaikad i slabiju domađu stvar izda i tiska, prije nego posegne za tuđjom, ako i boljom, prevedenom. U ovoj godini kani »Matica« prikazati iz domaće beletristike u svojoj zabavnoj knjižnici rad Janika Jurkovića, Jos. Eug. Tomića i Ferde Bečića, a spram materijalnim silam i jedan valjani prievod odličnog slavenskog beletrista, »Matica« želi, da zadovolji svima mogućim željam njenog občinstva, ali to nije — napose glodo naše beletristike — uvijek moguće, to je žalibože istina, koja se nada zanekati, te u tom pogledu u nam, bez zamjere, najbolji svjedoci i naši zabavni listovi.

Svaki rodoljub neka pristupi ovom velo plamenolom društvu, koje nastoji oko duševnoga napredka našega naroda. Osobito Istra morala bi biti dobrahno zastupana, da pokaže tuđnjem, kakovu mu liepu duševna hranu pruža »Hrvatska Matica«. Tko je zakasno pristupiti, neka još učini to odpošalje člarnicu od tri forinte na g. Ivana Kostrenčića u Zagreb.

Telegram.

Punit. (Krk), 14. augusta 1882. — Za proslavu carevoga rođendana u Puntu pripravo su vilčanstveno. Osamnajstoga pucanja, svečana misa za cara. Dvadesetoga blagoslov, pucanje tabor, hrvatski pjes, razsvieta, krišti. Neprijatelji ozloglasije nas za bruntovnike.

Mjestni Sudac.

263.

Oglas natječaja.

Izpražnjeno su službe učiteljah III. reda na jednorazrednih mješovitih pučkih školah u Boljunu, Gologorici, Kringi (Corridico) i Šumbragu (Sumburg) sa plaćami ustanovljenimi zomaljskim zakonom 3. studena 1874 broj 52 odnosno 10. prosinca 1878.

Natjecatelji, vješti hrvatskomu i talijanskomu jeziku, neka pošalju podpisanomu svoje molbenice podkriepjene svadočbami putem zakonitim u roku četirjuh tjedanah poslie treće uvrtbe ovoga oglasa u »Osservatore Triestino.«

Pazin, 31. srpnja 1882.

C. kr. kotarsko školsko viečo.
 Predsjednik.

Listnica.

Gospodri I. Z. u M. Iznenadilo nas je vaše preporučeno pismo, gdje se žužite da niste ove goitno dojlili još nijednu »Našu Slogu«! Još više kuzete, da ste već toliko puta reklamirali! Što ćete da vam račemo, mi vam naš list uvijek redovito šiljamo, a o reklamah neznamo ništa. Na nami dakle

nje nikakve krievne, poplajte se kod vašo pošte. Tko radi od nas, da se naš list čita i rasprostire, pa kako ni pomisliti, diti bi komu uztegnuli list, a osobito onomu, koji ga je već unaprijed platio. Mi smo vam ipak sada još jednom odposlali sve ovopodnije brojeve, koje ćete valjda bvo primiti. Ako se štogod dogodi, javite nam. Da ste nam zdravo!

Gosp. I. u Z. Prostor lista nije nam dopustilo, da prihobimo taj nagod, gdje bi se naš list na silu talijančki. Pak se onda u Beču čude, kako ovuda Talijani rastu. Il nevide il neće viditi.

Ték Novacah polag Borse u Trstu od 1—15. Augusta 1882.

Dna	Car. duk. (centini)	Napol.	Libre sterl.	Austr. rent. u papiru	Austr. rent. u srebru	Austr. rent. u žltu
1	5.60	9.56	—	77.10	—	—
2	5.60	9.56	—	77.10	77.60	—
3	5.60	9.56	11.96	77.10	—	—
4	5.60	9.55	11.96	77.10	—	—
5	5.60	9.55	11.96	77.10	77.80	—
6	—	—	—	—	—	—
7	5.60	9.54	—	77.10	77.75	—
8	5.60 1/2	9.52 1/2	11.93	77.10	—	—
9	5.59	9.49	—	77.10	—	—
10	5.59	9.50	11.93	76.05	—	—
11	5.58	9.51	11.93	77.10	77.80	—
12	—	—	—	—	—	—
13	—	—	—	—	—	—
14	—	—	—	—	—	—
15	—	—	—	—	—	—

Pregled tršćanskoga tržišća dne 10. Augusta 1882.

	od for. i ut.	do for. i ut.
Vosak prim. i ugarski za 100 k.	—	—
Ena Portoroko	80	95
S. Domlog	65	62
Rio polag vrsti	39	62
Cukar austrijanski	25	50 37 50
tučni	34	25 85 75
Cvjetle trava buluša (Gri-santomo)	45	75
Tanjjan sploh	30	45
Naraut, skriniča	40	45
Karube puljezke	8	50 19
levantinska	6	25
Smokve Kalamata	—	18
puljezke	—	—
Limuni, skriniča	4	50 19
Bademki listi mandule za 100 k.	78	80
dalmatinske	78	80
Lešnjaci	24	26
Štjive bosanske i srbske	30	37
Kranjske i hrvatske	10	11
Pšenica ruska	10	90 11 25
ugarska	—	—
galuška	—	—
Kukuruz (tuktinja) ruski	7	75 8
ugarski	10	10 25
Raž	8	8 50
Jočam	—	—
Zob ugarska	8	8 50
arbanaska	—	—
Posulj (fužolj), polag vrsti robe	10	11 50
Bob	—	—
Grašak (biž)	10	15
Loča	—	—
Oriz talijanski	13	75 21 50
ingički (kitajski)	12	13 60
Vuna bosanska	100	110
mrvajska	118	125
arbanaska	125	—
istarska	—	—
Duske koruške jalovice	48	90
štajerske	42	70
Grede	10	80 11 40
bukovice	6	12
Ulje italij. niže vrsti	40	42
najbolje	48	63
srodnje vrsti	—	—
dalmatinsko	41	42
istarsko	41	—
Kameno ulje u barilah	9	9 25
u kasetah	12	12 25
Kože strojeno naške	145	175
suhu volovju naške	47	53
datm. ist. i bos.	80	108
Janjeće naške za 100 kom.	85	105
dalmatinske	70	100
kozje	—	—
vunene silne	—	—
suhu	—	—
za 1 k.	—	—
za 100 kom.	—	—
Bakalar	34	42
Sardale i baril	13	25
Vitriol modri	26	27
Maslo	70	100
Loj dalmatinski i naški	44	45
Salo	79	—
Slanina	80	—
Rakija otolitar 100 litarah	—	—
Galvijet istarski	22	24
Raj naški	—	—
istarski	8	50
dalmatinski	7	50 8
Mekinja	5	—
Krupica (semoljn)	4	80
Lišće od javorika	14	14 25
Vinske strogine (Gripula)	—	—
sploh	30	70
Med dalmat. i riečki	21	30
hrvatski	31	—
Lumber (jabučice od javor.)	11	11 50
Pakal haril od 100 k.	—	—
Cunjo (štraco)	2	18
Katran dalmat	14	16
Sumpor u prahu	7	50 8 50

Oglas.

Javljamo našim štateljem i ostalomu štovanomu občinstvu, da smo pomoću »Matica Hrvatske« dali preštampati iz »Naše Sloge« u posebnu knjigu, koja u maloj osmini iznosi preko 380 stranah,

Istarske hrvatske narodne pjesme.

Knjiga se može . . . . . Odpravništva ovog lista po for. 1. Čist dobitak je nam . . . . . Sugi i Dravotičins hrvatskih ljudi u Istri, zato se nada . . . . . sprdati u najkraće vrijeme.

Odpravništvo »Naše Sloge«.